

Griep epidemie 2023-2024 voorbij, griepvirus nog wel aanwezig

Nieuwsbrief influenza surveillance 2023-2024

Epidemiologische influenzasituatie in Nederland

Voor week 11 van 2024 rapporteerden de huisartsen van de Nivel peilstations 30 patiënten met influenza-achtig ziektebeeld (IAZ) per 100.000 inwoners (figuur 1). De IAZ-incidentie is nu vijf weken onder de grenswaarde voor verhoogde activiteit van 56 patiënten met IAZ per 100.000 inwoners (Bron: [Nivel](#)). Nu ook de detecties van influenzavirussen door diagnostiek laboratoria, in monsters ingestuurd door de peilstations, en in infectieradar terug zijn op het niveau van voor de start van de griep epidemie komt de griep epidemie seizoen 2023-2024 ten einde. Vanaf week 3 2024 was de IAZ incidentie vier weken boven de grenswaarde, met een maximum van 74 per 100,000 inwoners in week 5 en week 6. In de daaropvolgende weken was naast een daling in IAZ-incidentie ook een afname van detecties zichtbaar in de andere surveillancebronnen, maar werd nog vaak griepvirus gedetecteerd. Er werd daarom nog wel van een griep epidemie gesproken. Hoewel ook die daling nu doorzet en de griep epidemie voorbij is, wordt er nog steeds griepvirus gedetecteerd. Alertheid blijft daarom geboden. Ook andere luchtwegvirussen blijven circuleren. Naast influenzavirussen werden humaan metapneumovirus, rhinovirus, seizoenscoronavirussen, SARS-CoV-2, en parainfluenzavirus gedetecteerd (zie: [RIVM](#)).

Influenzavirusdetecties

In de monsters afgenomen door peilstationhuisartsen in week 11 van 2024 werd bij 13 patiënten met een IAZ 4 keer (30,8%) influenzavirus gevonden. In 16 monsters van patiënten met een andere acute respiratoire infectie (ARI) werd 2 keer (12,5%) influenzavirus gevonden (zie onderstaande tabel en figuur 3). Sinds week 40 is in de 1565 door peilstations ingestuurde monsters van patiënten met een IAZ of andere ARI 246 keer A(H1N1)pdm09 virus, 97 keer influenza A(H3N2) virus en 3 keer influenza B virus van de Victoria-lijn aangetoond. Van 9 influenza A virussen kon het subtype niet worden vastgesteld.

Virus	IAZ (N=13)	Andere ARI (N=16)
Influenza A(H1N1)pdm09	1 (7.7%)	0 (0%)
Influenza A(H3N2)	3 (23.1%)	1 (6.2%)
Influenza A (subtype onbekend)	0 (0%)	1 (6.2%)
Influenza B virus, Victoria-lijn	0 (0%)	0 (0%)
Respiratoir syncytieel virus	0 (0%)	0 (0%)
Humaan metapneumovirus	2 (15.4%)	1 (6.2%)
Enterovirus	0 (0%)	0 (0%)
Rhinovirus	1 (7.7%)	4 (25%)
Seizoenscoronavirussen	2 (15.4%)	1 (6.2%)
SARS-CoV-2	1 (7.7%)	1 (6.2%)
Parainfluenzavirussen	1 (7.7%)	0 (0%)
Adenovirus	0 (0%)	1 (6.2%)

Sinds week 40 werden in de virologische weekstaten 10.370 infecties met influenzavirus gerapporteerd, waarvan 10.294 (99%) met influenza A en 76 (1%) met influenza B virus (figuur 5).

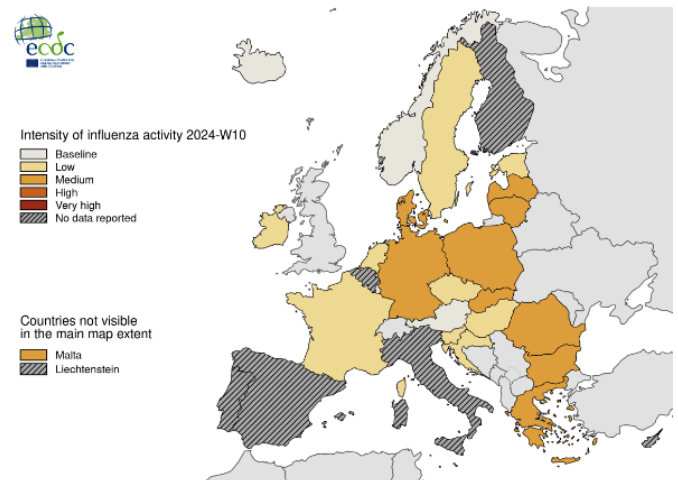
Door de diagnostiek laboratoria (deels overlappend met de weekstaten) werden 1840 (98%) influenza A virus positieve en 41 (2%) influenza B virus positieve monsters ingestuurd naar het Nationaal Influenza Centrum. Van de 1020 gesubtypeerde influenza A virussen waren dit 739 (72%) influenza A(H1N1)pdm09 en 281 (28%) A(H3N2) virussen, terwijl er 820 niet werden gesubtypeerd (figuur 4). In Infectieradar werden sinds week 40 227 influenzavirussen gevonden, 224 keer influenza A virus, waarvan 180 keer (81%) A(H1N1)pdm09 virus, 42 keer A(H3N2) virus (19%) en 2 nog niet gesubtypeerd, en 3 keer influenza B virus van de Victoria-lijn (figuur 6).

Viruskarakterisering seizoen 2023-2024

Vanaf week 40 werden dit seizoen 1112 influenzavirussen uit de peilstations, diagnostiek laboratoria en Infectieradar door middel van sequencing genetisch gekarakteriseerd en via [GISAID](#) gedeeld. Van de Nederlandse influenza A(H1N1)pdm09 virussen behoren er 562 tot clade 5a.2a en 197 tot clade 5a.2a.1 waartoe ook de huidige vaccinstam behoort (figuur 7). Van de 332 A(H3N2) virussen vallen er 331 in clade 2a.3a.1 en een enkel virus behoort tot clade 2a.3a, op enige genetische afstand van de vaccinstam (figuur 8). De 21 influenza B virussen met sequentie-data behoren allen tot clade V1A.3a.2 van de Victoria-lijn, net als de vaccinstam (figuur 9).

De huidige situatie elders

In heel Europa is de influenza activiteit onveranderd of afnemend ten opzichte van de afgelopen weken. In een aantal landen wordt alweer influenza activiteit of basisniveau gerapporteerd (zie figuur hieronder. Bron: [WHO en ECDC](#)). Ook in Canada is de influenza intensiteit vergelijkbaar met vorige week. In de Verenigde Staten is de influenza intensiteit weer iets toegenomen met een verschuiving richting A(H3N2) virussen (Bron: [CDC FluView](#), [Canada FluWatch](#)..

Grafieken Nivel, EMC en RIVM

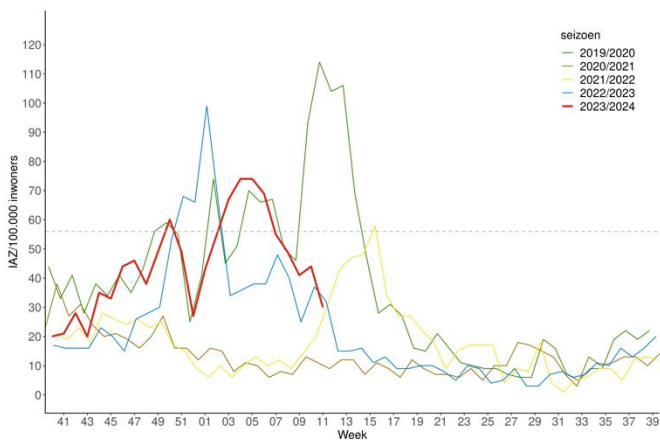

Fig.1. Aantallen door peilstationhuisartsen gerapporteerd patiënten met IAZ in 2019-2024 per week en per 100.000 inwoners. De stippellijn geeft de drempel voor verhoogde activiteit weer (bron: Nivel).

Grafieken Nivel, EMC en RIVM

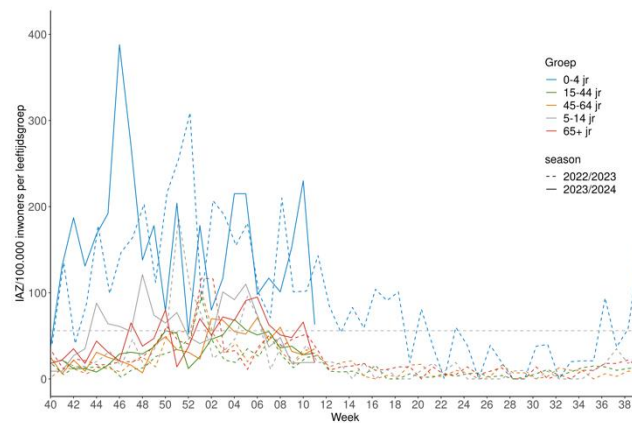

Fig. 2. Aantallen door peilstationhuisartsen gerapporteerde patiënten met IAZ in 2023/2024 en 2022/2023 per week en per 100.000 inwoners, weergegeven per leeftijdsgroep (bron: Nivel).

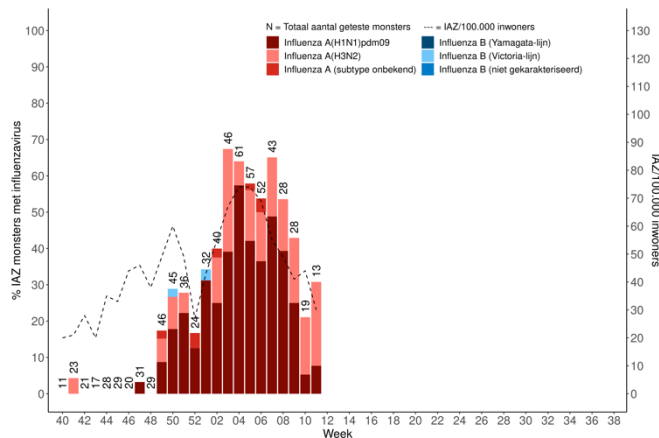

Fig. 3. Percentage monsters van huisartspatiënten met een IAZ waarin influenzavirus werd aangetroffen (y-as links), met het totaal aantal geteste monsters numeriek weergegeven per week van monsterafname. De incidentie van IAZ per week en per 100.000 inwoners is weergegeven als stippellijn (y-as rechts) (bron: RIVM en Nivel).

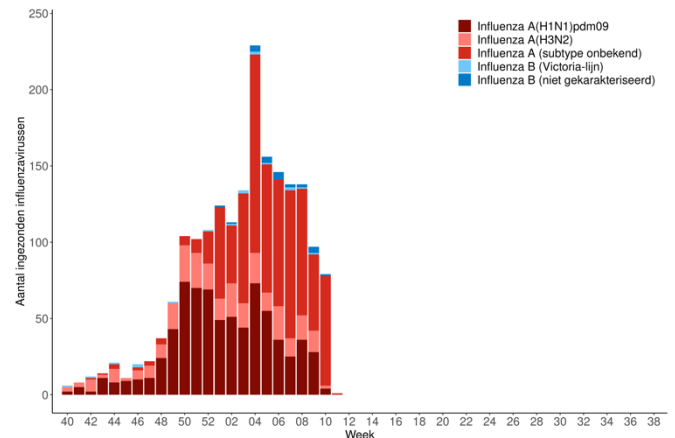

Fig. 4. Aantallen getypte virussen in vanuit diagnostische laboratoria opgestuurde influenzavirus positieve monsters per week van monsterafname. Door het insturen van een selectie van influenzavirus positieve monsters is kwantitatieve interpretatie niet mogelijk en lopen typering en enigszins achter (bron: EMC, RIVM).

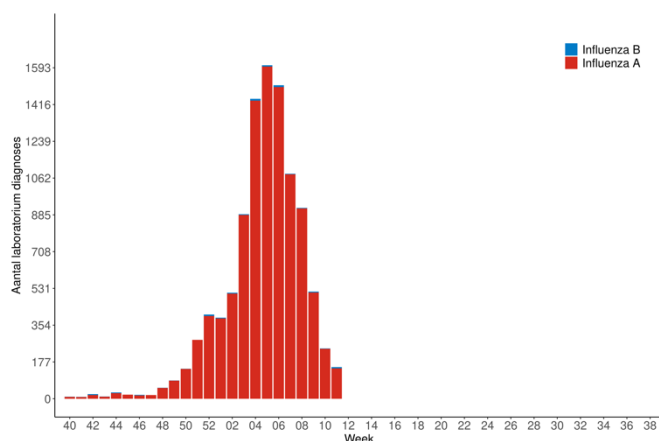

Fig. 5. Aantallen diagnoses van influenzavirusinfecties gerapporteerd door de diagnostische laboratoria deelnemend aan de virologische weekstaten per week van diagnose. De laatste week is altijd een onderrapportage omdat op moment van data extractie nog niet alle laboratoria hun data hebben gerapporteerd (bron: virologische weekstaten).

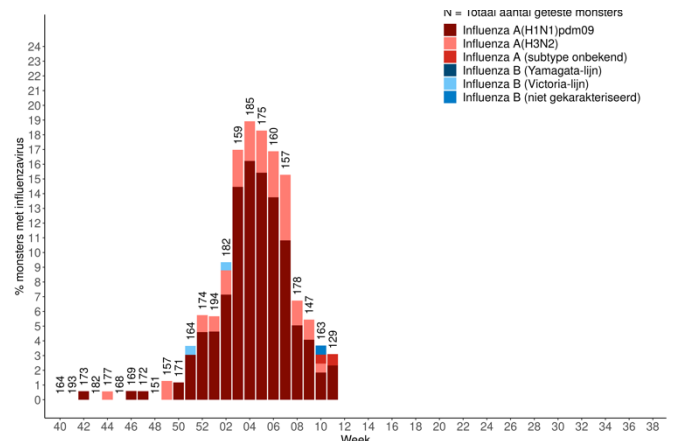

Fig. 6. Percentage monsters, afgenomen bij deelnemers aan de Infectieradar met klachten passend bij een acute luchtweginfectie, waarin influenzavirus werd aangetroffen per week van monsterafname. Het totaal aantal geteste monsters is numeriek weergegeven per week (bron: Infectieradar RIVM).

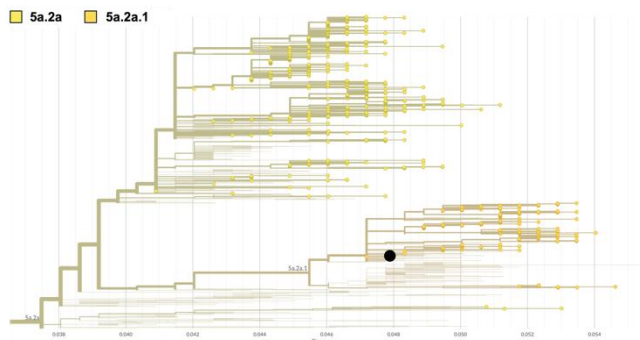
Stambomen

Fig. 7. Stamboom voor het hemagglutinine gen van A(H1N1)pdm09 virussen. De gekleurde stippen geven Nederlandse virussen weer. De zwarte stip markeert de huidige vaccinstam. Dunne lijntjes representeren veelal oudere virussen van elders in de wereld. Clades zijn weergegeven in kleuren. De Nederlandse A(H1N1)pdm09 virussen van 2023/2024 vallen in Clade 5a.2a en 5a.2a.1. Bron: Nextstrain, met dank aan GISAID.

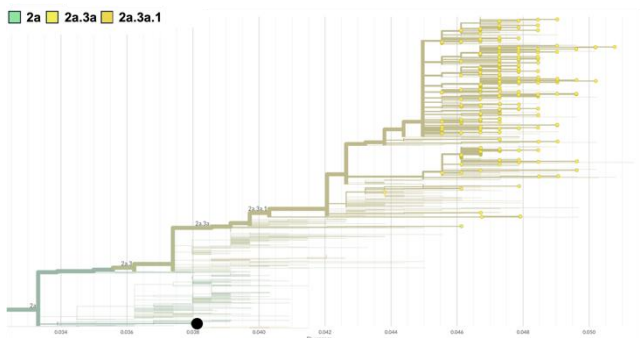

Fig. 8. Stamboom voor het hemagglutinine gen van A(H3N2) virussen. De gekleurde stippen geven Nederlandse virussen weer. De zwarte stip markeert de huidige vaccinstam. Dunne lijntjes representeren veelal oudere virussen van elders in de wereld. Clades zijn weergegeven in kleuren. De Nederlandse A(H3N2) virussen vallen in Clades 2a, 2a.3a en 2a.3a.1. Bron: Nextstrain, met dank aan GISAID.

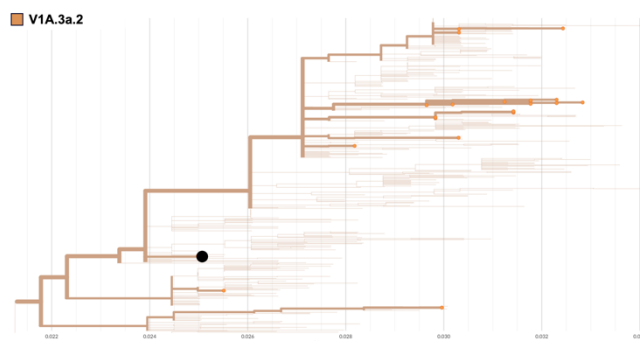

Fig. 9. Stamboom voor het hemagglutinine gen van virussen uit de B/Victoria lijn. De gekleurde stippen geven Nederlandse virussen weer. De zwarte stip markeert de huidige vaccinstam. Dunne lijntjes representeren veelal oudere virussen van elders in de wereld. Clades zijn weergegeven in kleuren. De Nederlandse B virussen vallen in clade V1A.3a.2. Bron: Nextstrain, met dank aan GISAID.

Samenstelling van het influenzavaccin voor 2024/2025

- A/Victoria/4897/2022-achtig A(H1N1)pdm09 virus;
 - A/Thailand/8/2022-achtig A(H3N2) virus;
 - B/Austria/1359417/2021-achtig virus (B/Victoria/2/87 lijn);
 - B/Phuket/3073/2013-achtig virus (B/Yamagata/16/88 lijn)
- In Nederland volgt het Nationaal Programma Grieppreventie in de regel dit WHO-advies voor quadrivalent vaccin.

Colofon

Deze Nieuwsbrief komt tot stand door samenwerking van de volgende instanties en personen:

Nivel, Utrecht ([Link naar informatie over griep van Nivel](#))

Dr. Mariëtte Hooiveld

Dr. Christos Baliatsas

Erasmus MC, Rotterdam

Prof. dr. Marion Koopmans, directeur Nationaal Influenza Centrum

Prof. dr. Ron Fouchier

Dr. Björn Koel

RIVM, Bilthoven ([Link naar informatie over griep van RIVM](#))

Dr. Adam Meijer

Dr. Dirk Eggink

Dr. Marit de Lange

Dr. Anne Teirlinck

Drs. Danytza Berry

Drs. Femke Jongenotter

Drs. Liz Jenniskens

Dr. Rianne van Gageldonk-Lafeber

Redactiesecretariaat:

Maria Silva, Nationaal Influenza Centrum

Marjolijn Bechthold-Hoogstad, Nationaal Influenza Centrum

Aanmelden voor de Nieuwsbrief: nic@erasmusmc.nl

Dankwoord

Dit is de laatste nieuwsbrief van dit seizoen. Wij bedanken allen die hebben bijgedragen aan de influenzasurveillance hartelijk voor hun inspanningen en hopen ook volgend seizoen weer op hun inzet! We danken in het bijzonder de peilstations, laboratoria, ziekenhuizen en Infectieradar voor het insturen van een grote stroom monsters en gegevens. Wij danken iedereen die genetische data voor influenzavirus beschikbaar heeft gesteld, zowel uit de virologische laboratoria als de sequencing laboratoria wereldwijd en GISAID die deze data aanbiedt via de EpiFlu database. Wij danken Nextstrain.org medewerkers, in het bijzonder Richard Neher, voor de fylogenie. Wij danken Nicola Lewis en haar medewerkers van het WHO referentie laboratorium bij het Francis Crick Institute in Londen voor antigene karakterisering van virussen in het GISRS netwerk. Wij danken de Nederlandse Werkgroep voor Klinische Virologie en de betrokken laboratoria voor het beschikbaar stellen van influenzavirus detectie data uit de virologische weekstaten. Wij danken huisartsen en patiënten van de peilstations en het team van Nivel Zorgregistraties Eerste Lijn voor hun bijdrage aan de respiratoire surveillance.

De Nieuwsbrief ook op Internet:

<https://www.erasmusmc.nl/nl-nl/link-pages/influenza-surveillance-nieuwsbrief>